

**Судово-медичне обґрунтування причини смерті
при швидкому її настанні
Хоменко В.І., асистент, Ростоцька С.В., дитячий лікар-кардіолог;
Артеменко Є.О., дитячий лікар-кардіолог
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
кафедра судової медицини. Поліклініка №1 Святошинського р-ну м.Києва
Науково-практичний медичний центр дитячої
кардіології та кардіохірургії**

Понад половину всіх судово-медичних досліджень трупів приходить на раптову смерть. Найбільш складним з діагностичної точки зору є встановлення належного діагнозу при гострій ішемічній хворобі серця, яка може статися в будь-якому віці та за будь-яких обставин.

При гострій ішемічній хворобі серця (ГІХС) процес вмирання перебігає швидко і супроводжується ознаками смерті, що швидко настала. Ці ознаки за своїми морфологічними проявами властиві загальноасфіктичним. Аналогічна секційна картина може спостерігатися і у випадках асфіксії, зокрема, в замкнутих просторах та в середовищі з дефіцитом чи повною відсутністю кисню в атмосфері (вигрібні ями, каналізаційні колодязі з підвищеним вмістом CO₂, закриті холодильники, закриті целофанові мішки на голові у випадках токсикоманії). Якщо при вивченні обставин події можливість асфіксії виключають, то слід подумати про гостру ішемічну хворобу серця (ГІХС).

Відсутність характерних морфологічних змін при раптовій смерті від ГІХС викликає відповідні складності під час секційної діагностики. Судово-медичні експерти, не маючи об'єктивних критеріїв, якими можна було б пояснити причину настання смерті, вимушені складати заключення шляхом виключення інших причин смерті, враховуючи відомі обставини справи. Такі випадки зовсім не переконують студентів в правильності судово-медичного діагнозу під час проведення педагогічного процесу.

З діагностичною метою поряд з гістологічним та вірусологічним дослідженням в обов'язковому порядку потрібно застосовувати метод полум'яної фотометрії міокарду для визначення концентрації калію, натрію та їх співвідношення. При смерті від ГІХС, як вказує М.М.Хайт, калій виходить за межі клітини, а в цитоплазмі збільшується вміст натрію. При цьому концентрація калію в кардіоміоцитах стає менше за 200 мг% , а коефіцієнт калій-натрій стає нижчим за 2,5.

Полум'яна фотометрія являється точною методикою, що не потребує значних витрат часу і зусиль та дозволяє об'єктивізувати судово-медичну діагностику смерті від ГІХС.